

Jak napisać dobrą recenzję?

Bianca Okońska

sylwetki.wordpress.com

Instagram: @bian.okonska

Recenzja książki to dla mnie forma o tyle trudna, że zawsze w zapleczu myśli mam emocje autora, dla którego jego książka ma wartość wielokrotnie większą niż dla nas jako „po prostu” czytelników. Odkąd zaczęłam pisać własną książkę samo słowo „recenzja” wywołuje u mnie raczej małe przyjemne dreszcze.

Jaka jednak powinna być recenzja, którą bez względu na swój wydźwięk, pozytywny czy negatywny, możemy uznać za rzetelną, wartościową i obiektywną? Bez względu na to jakiej formy literackiej się podejmujemy warto pamiętać, że istotne jest to, jak zaczynamy i jak kończymy. Nawet choćby z tak błahego powodu, jak wpływ efektów pamięciowych, których oddziaływaniom podlega każdy z nas. Efekt pierwszeństwa generuje sytuację, w której lepiej zapamiętujemy treści, które w ciągu prezentowane były na samym początku.

Od czego zatem zacząć?

Przed wszystkim nasz odbiorca powinien wiedzieć, co podjęliśmy się recenzować. Warto zatem otworzyć naszą recenzję atrakcyjną i, przede wszystkim, zwięzłą prezentacją jej przedmiotu. Możemy w pierwszej kolejności zapoznać czytelnika z tytułem, autorem książki i osadzić dzieło w pewnym kontekście. Kiedy książka została napisana? Czy jest to debiut autora, a może dzieło „starego wyjadacza”? Gdzie i kiedy dzieje się akcja książki? Do jakiego gatunku możemy ją zaliczyć? Wszystkie te informacje rzutować mogą na dalszy odbiór recenzji a przede wszystkim dają świadectwo jej rzetelności. Potwierdzają, że pisząc ją podjęliśmy niezbędny trud by naprawdę dobrze zapoznać się z książką, którą zdecydowaliśmy się zrecenzować. Dla mnie osobiście to bardzo ważny element i decyduje o tym, czy mam ochotę przejść do części, w której poznam opinię jej autora na temat opisywanej książki. Równie ważne jednak jest też to by nie zdradzić za dużo. Nie chodzi o to by streszczać książkę a jedynie zaserwować pigułkę złożoną z absolutnego minimum niezbędnego do stwierdzenia, czy książka ta plasuje się gdzieś w spektrum naszych własnych literackich upodobań. Można w tym celu również odwołać się do innych książek tego samego lub innych autorów – przyrównać do nich chociażby klimat panujący w przedstawionej historii. Wówczas czytelnik otrzymuje od nas pewien kontekst, do którego może się odnieść bez czytania tej konkretnej pozycji, ale nie serwujemy zbyt wielu, obnażających fabułę informacji.

Gdy już udowodnimy, że znamy przedmiot zainteresowania możemy zacząć ubierać w słowa naszą własną na jego temat opinię. Tutaj dla mnie szczególnie ważnym aspektem jest to, żeby pamiętać, że skoro już mamy odwagę oceniać czyjeś dzieło to bądźmy równie krytyczni wobec własnych opinii. Formułowanie pochopnych, niczym nie popartych opinii zostawmy anonimowym komentującym na portalach społecznościowych a w recenzjach skupmy się na opiniach, które coś wnoszą. Każde twierdzenie dotyczące treści powinno być poparte argumentem na jego potwierdzenie. Można oczywiście napisać „Książka mi się nie podobała bo fabuła była zbyt chaotyczna” – sam przymiotnik „chaotyczny” jednak niewiele mówi odbiorcy i może być rozumiany na wiele różnych, równie chaotycznych sposobów. Można jednak również przeanalizować czy chaos fabularny nie był zabiegiem zamierzonym a jeśli tak to, czy ten zabieg był naszym zdaniem udany. Należy wyjaśnić na czym ów chaos polegał i dlaczego doprowadził do tego, że fabuła mogła być, na przykład, niezrozumiała. Opinia poparta argumentami powoduje, że recenzja staje się wartościowym i rzetelnym źródłem informacji, którego czytelnik może użyć podczas podejmowania decyzji o przeczytaniu lub nie prezentowanej pozycji.

Z racji, że na początku tego tekstu pisałam o efekcie pierwszeństwa i że równie ważnym jest to, jak swój tekst kończymy to doskonale powinniście o tym pamiętać. Lepsze pamiętanie treści umieszczonych na końcu pewnego ciągu informacji nazywamy efektem świeżości, i o ile początkowe zdania są nie tylko lepiej pamiętane, ale też decydują o pochwyceniu uwagi czytelnika to ostatnie słowa wyrokują o tym jakie finalne wrażenie pozostawimy w pamięci odbiorcy.

Zakończenie powinno być, moim zdaniem, pewnego rodzaju podsumowaniem. Polecam tę książkę lub jej nie polecam, a może też: komu jej nie polecam, a komuś zdecydowanie polecam. Bez wątpienia należy pamiętać, że gust jest kwestią tak indywidualni delikatną, że nawet jeśli nas książka przyprawiała wyłącznie o mdłości to znajdzie się ktoś, dla kogo będzie ona literackim objawieniem, i odwrotnie. Osobiście nigdy nie sięgam po książki, w których recenzjach czytam, że nie są ani dobre, ani złe. Lepiej zatem, moim zdaniem, pisząc recenzję postawić się jednak po którejś ze stron i świadomie zdecydować, czy ta pozycja nam się podobała. Książek nijakich, o których trudno jest cokolwiek konkretnego powiedzieć nikt nie lubi czytać. Tak samo jest z recenzjami.

Jak napisać dobrą recenzję?

Aleksandra Gonder

www.youtube.com/channel/Uc0qKzRrIPwtdKCMGszPqyiw

Jeśli chcesz napisać fajną recenzję, pamiętaj o dwóch rzeczach. Po pierwsze postaraj się zaciekawić czytelnika. Napisz coś, co sprawi że Twój kolega albo koleżanka poczują, że muszą przeczytać daną książkę. Zareklamuj ją! Napisz w interesujący sposób o tym, co sprawiło, że tak Ci się spodobała.

A co zrobić jeśli wcale tak nie było i książka nie była tak dobra, jak się spodziewałeś? Posłuchaj mojej drugiej porady - nie boj się być szczery/a i opowiedz o wadach książki. Szczerość popłaca, pamiętaj, żeby pisać prawdę i dać swoją konstruktywną krytykę w opanowany i uprzejmy sposób.

Jeśli będziesz umiał pisać w interesujący sposób o zaletach książki i w szczery, o tym co Ci się nie podobało - gwarantuję Ci udaną recenzję!

Powodzenia!

Jak napisać dobrą recenzję?

Monika Pieniak

<https://booksandcatslover.blogspot.com>

Na samym początku pisania recenzji wspomnijcie o autorze książki (absolutnie nie mam tu na myśli umieszczania całego jego życiorysu!) i podać o nim najważniejsze informacje, które skłoniły Was do sięgnięcia po tę lekturę. Może jest to debiut literacki, którego opis Was zachwyił, a może to nowa długo wyczekiwana książka Waszego ulubionego autora?

Następnie warto umieścić informację, o czym ogólnie jest ta książka i przybliżyć poruszaną w niej problematykę. Najczęściej popełnianym błędem w tym momencie jest kopiowanie w całości i wklejanie do swojego tekstu opisu ze strony wydawnictwa. Niech to będzie w całości Wasz tekst! Opisy umieszczone na tylnej stronie okładki książki często zawierają spoilery lub po przeczytaniu tego fragmentu, a następnie całej pozycji, wiele razy byłam zaskoczona, bo sądziłam, że treść będzie, o czymś zupełnie innym.

W kolejnych częściach przejdźcie do szczegółów:

- Bohaterowie - czy ich polubiliście np. za ich odwagę, a może Was irytowali, bo byli bardzo niezdecydowani?
- Stylu autora – może książka składa się prawie z samych opisów i minimalnej ilości dialogów, a z tego powodu ciężko było Wam przebrnąć przez lekturę? A może styl był tak lekki, że przeczytanie tej pozycji zajęło Wam tylko dwa wieczory?
- Fabuła – czy była od samego początku wciągająca, a może przez ponad połowę książki wiało nudą?

Potem czeka Was już tylko zakończenie – tu znowu ogólnie napiszcie, czy polecacie daną książkę, czy nie i Waszym zdaniem do jakiej grupy czytelników jest skierowana.

Kilka dodatkowych rad:

- ❖ Nie spoilerujcie – to jest najgorsza rzecz, jaką możecie zrobić. Czytając recenzję chcemy się dowiedzieć, co się danej osobie podobało, a co nie i na tej podstawie oceniamy, czy sięgniemy po daną książkę. Natomiast z całą pewnością po przeczytaniu recenzji nikt nie chce znać szczegółów dotyczących fabuły, bo popsuje to całą radość z czytania.
- ❖ Recenzja musi być szczerą – nie ma nic gorszego niż np. wychwalanie książki, która ma wiele wad, oczywiście gusta są różne, ale nie bójcie się napisać, że coś Wam się nie podobało.
- ❖ Argumentujcie, nie hejtujcie – stwierdzając, że coś Wam się nie podobało lub podobało zawsze piszcie, dlaczego tak było. Unikajcie pisania np. „Co za gniot!”. Zdecydowanie lepiej

brzmi np. „Nie podobała mi się ta książka, ponieważ...”, „Nie przypadło mi do gustu ...”, „Uważam, że autor mógłby poprawić ..., bo ...”. Nie ma nic złego w tym, że coś Wam się nie podobało, ale ważne, żeby to uzasadnić.

❖ Nie kopiujcie czyichś tekstów.

❖ Język – zwracajcie uwagę na poprawność językową, unikajcie kolokwializmów.

❖ Po napisaniu całej recenzji jeszcze raz ją przeczytajcie zanim gdzieś ją umieścicie lub prześlecie.

Jak napisać dobrą recenzję?

Karolina Borkowska

www.come-book.blogspot.com

1. **BĄDŹ SZCZERY** – nieważne czy Twoja recenzja będzie pozytywna czy negatywna, zawsze musi być szczerą.
2. **NIE OPISUJ TREŚCI KSIĄŻKI** – zarysuj sam kontekst, napisz kilka zdań o czym jest książka, ale nie zdradzaj, nie opisuj wszystkich wątków, a zakończenie pozwól odkryć innym czytelnikom.
3. **SKUP SIĘ NA EMOCJACH, NIE NA FAKTACH** – napisz co czułeś czytając książkę, czy łąpała Cię za serce, denerwowała, doprowadzała do łez.
4. **ZRÓB PLAN RECENZJI** – jeśli nie jesteś biegły w pisaniu recenzji, dopiero zaczynasz, to nie idź na żywioł. Usiądź, napisz w punktach co chciałbyś opisać, przekazać w swojej recenzji. Pisanie z przygotowanym wcześniej planem to żaden wstyd!
5. **POCZEKAJ** – wiem, że emocje odczuwane od razu po przeczytaniu książki, mogą znacznie różnić się od tego, co będziemy myśleć o niej nawet kolejnego dnia. Odłóż książkę, pomyśl o niej, i dopiero pisz.
6. **SPRÓBUJ ŁĄCZYĆ WĄTKI** – z własnego doświadczenia wiem, że czytanie recenzji, gdzie po kolei wymieniamy bohaterów, opisujemy język, nie jest najbardziej emocjonującą przygodą. Pisz tak, aby Twoje myśli się łączyły, przeplatały i uzupełniały.
7. **BĄDŹ SPRAWIEDLIWY** – nawet gdy książka bardzo Ci się podobała, to najczęściej znajdziesz w niej jakąś wadę. Napisz o niej!
8. **ARGUMENTUJ** – szczególnie, gdy piszesz o wadach danej pozycji. Bez argumentów Twoja recenzja może wydawać się bezzasadną krytyką.
9. **PODSUMUJ** – gdy już skończysz pisać recenzję to napisz parę zdań, które podsumują całą Twoją pracę i opinię.
10. **BAW SIĘ DOBRZE** – pamiętaj, pisanie (niezależnie od tego czy piszesz recenzję, list czy książkę) powinno sprawiać Ci frajdę – czytelnik będzie czuł, że pisałeś to z przyjemnością!

Jak napisać dobrą recenzję?

Agnieszka Kalus

www.czytambolubie.com

Nie:

- nie przedstawiaj całego życiorysu autora, jeśli chcesz o nim napisać, wybierz z jego biografii to, co pomoże w zrozumieniu książki, którą recenzujesz,
- nie skupiaj się na fabule, opisz ją jak najbardziej ogólnie, pomiń wątki poboczne,
- nie faszeruj recenzji imionami i nazwiskami bohaterów, zwłaszcza, gdy jest ich więcej niż 2,
- nie musisz wybierać książki, która Ci się podobała, ale jeśli krytykujesz, odnoś się do konkretów,
- nie atakuj pisarza ani jego czytelników,
- nie zdradzaj zakończenia ani punktów zwrotnych.

Pamiętaj:

- to nie wypracowanie szkolne, więc nie ma jednego słusznego schematu recenzji,
- pisz, co naprawdę sądzisz o książce, wyraż swoje uczucia - odnieś się przy tym do konkretnych scen lub bohaterów,
- odwołuj się do innych dzieł (nie tylko literackich), szukaj analogii, podobieństw, wspólnych motywów,
- możesz ocenić jakość tłumaczenia lub wydania książki,
- unikaj języka bardzo potocznego i bardzo formalnego.

Jak napisać dobrą recenzję?

Paula Sieczko

www.ruderecenzuje.pl

Nigdy nie byłam typem humanisty, w związku z czym zaczynając pracę z blogiem nie wiedziałam jak się pisze recenzje i poszłam totalnie na żywioł robiąc to, co wydawało mi się najlepszym rozwiązaniem. Po trzech latach regularnego pisania o książkach wiem już, że jest kilka kluczowych elementów, o których warto pamiętać zabierając się za opisywanie konkretnej książki.

- Nie można kategoryzować („nie jestem humanistą”) i mówić „ja nie umiem”.

Negatywne nastawienie od początku bywa kłopotliwe, bo właśnie przez to bardziej się później nie chce, to najbardziej dobija i demotywuje. Pamiętaj, że nie musisz być polonistą, żeby wyrażać swoją opinię o książce, nie musisz używać trudnych słów, żeby na siłę coś komuś pokazywać. To jest tylko i wyłącznie Twój tekst, więc sam decydujesz o jego długości, formie i użytych słowach oraz zwrotach. Na dobrą sprawę nawet nie musisz sugerować się moimi wskazówkami, jeżeli masz już swój pomysł.

- Wstęp, rozwinięcie i zakończenie.

Fajnie czyta się recenzje, po których już na pierwszy rzut oka widać, że są zaplanowane, przemyślane i napisane z uczuciem.

We wstępie dobrze napisać kilka słów od siebie – może dlatego akurat ta książka, kto Cię do niej namówił, podzielić się informacją, czy czytałeś już wcześniej książki tego autora.

W rozwinięciu skup się na sobie i opisz co czułeś czytając tę książkę, czy wywołała w Tobie jakieś emocje – podobała Ci się, a może to zupełnie nie Twój klimat?

W zakończeniu podsumuj w dwóch, trzech zdaniach największe wady/zalety książki, czy polecisz komuś tę książkę, czy raczej odradzisz?

- Od ogółu do szczegółu i konsekwencja.

Jak opisujesz bohaterów książki to najpierw skończ ten element, zanim przejdziesz do kolejnego – np. fabuły. Ważne, żeby pamiętać o pewnej konsekwencji i kończeniu jednej myśli przed rozpoczęciem kolejnej, żeby nie powstał niepotrzebny bałagan w tekście. I trzymaj się zasady od ogółu do szczegółu, bo to też w prosty sposób ułatwia Tobie pisanie i czytelnikowi czytanie.

Na początku mojej przygody z pisaniem o książkach miałam sporo problemów z konsekwencją – za dużo myśli i słów przewijających się przez moją głowę skutkowały

tym, że w opiniach panował bałagan. Przez jakiś czas przygotowywałam najpierw konspekt, gdzie w kilku krótkich punktach zapisywałam jak chciałabym, żeby tekst ostatecznie wyglądał.

- Nie zdradzaj fabuły książki.

Kilka najważniejszych informacji o książce się przyda, ale pamiętaj, żeby nie przesadzić i nie zdradzić jej najważniejszych elementów.

- Nie bój się pisać o swoich wrażeniach.

Zdecydowanie najbardziej lubię te opinie, w których ich autorzy pokazują konkretne uczucia, dokładnie opisując, jakie wrażenia wywarła na nich konkretna lektura.

- Porównuj, jeżeli masz na to ochotę.

Jeżeli ta książka kojarzy Ci się z inną nie bój się o tym napisać, a może wywołała podobną reakcję jak inna, którą już przeczytałeś? Daj swoim czytelnikom znać o wszelkich podobieństwach z innymi lekturami.

- Pamiętaj o podsumowaniu.

Pisałam już o tym w punkcie 2, ale warto jeszcze raz wspomnieć o tym na końcu. Napisz w skrócie – w dwóch, trzech zdaniach – dlaczego podobała Ci się ta książka, co Cię w niej najbardziej urzekło i komu ją polecisz.